

який у правовому регулюванні заробітної плати порівняно майже з усіма іншими інститутами трудового права, використовується найбільше, покликаний відобразити відмінності у рівнях заробітної плати залежно від різних факторів, перелік яких не є вичерпним.

¹ Бурак В. Я. Єдність і диференціація правового регулювання трудових відносин робочого часу, часу відпочинку і заробітної плати на підприємствах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.05. «Трудове право, право соціального забезпечення» / В. Я. Бурак ; Київ. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 1999. – С. 3.

² Коляда Т. А. Сучасні підходи до визначення єдності та диференціації правового регулювання суспільних відносин // Кодифікація трудового законодавства України: стан та перспективи. – Х.: Вид-во нац. ун-ту внутр. справ, 2004. – С. 305-308.

³ Трудовое право: Учебник / Под. ред. Смирнова О. В. – М.: Проспект, 1998. – С. 28.

⁴ Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 року № 108/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 17. – Ст. 121.

⁵ Попов С. В. Форми реалізації права на працю: проблеми теорії та практики: [Монографія] / С. В. Попов. – Харків: Видавництво «ФІНН», 2009. – С. 134.

⁶ Лившиц Р. З. Заработная плата в СССР. Правовое исследование. – М.: Наука, 1972. – С. 41.

⁷ Прокопенко В. І. Трудове право України: Підручник. – Х.: Фірма «Консум», 1998. – С. 84.

⁸ Сыроватская Л. А. Трудовое право. Учебник. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Юристъ, 1998. – С. 44.

⁹ Калина А. В. Организация и оплата труда в условиях рынка (аспект эффективности): Учеб. пособие. – 4-е изд. – К.: МАУП, 2003. – С. 234.

¹⁰ Лившиц Р. З. – Там само. – С. 256.

Резюме

У статті досліджуються питання співвідношення єдності та диференціації як способів правового регулювання оплати праці у сучасних умовах. Визначені основні фактори диференціації у встановленні умов та розмірів заробітної плати працівників.

Ключові слова: єдність, диференціація, правове регулювання, оплата праці, заробітна плата.

Резюме

В статье исследуются вопросы соотношения единства и дифференциации как способов правового регулирования оплаты труда в современных условиях. Определены основные факторы дифференциации в определении условий и размеров заработной платы работников.

Ключевые слова: единство, дифференциация, правовое регулирование, оплата труда, заработная плата.

Summary

This article investigates the issues of correlation of unity and differentiation as a way of legal salary regulation in the modern conditions. The main factors of differentiation in determining the terms and salaries of employees are defined.

Key words: unity, differentiation, legal regulation, payment for the work, salary.

Отримано 28.07.2010

Г. П. ТИМЧЕНКО

Геннадій Петрович Тимченко, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

ПІДГОТОВКА СПРАВИ ДО СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ: ВИТОКИ ТА СУЧАСНИЙ СТАН

Підготовка справи до судового розгляду справді є найцікавішою і можна навіть сказати «унікальною» стадією судового процесу. Такі якості стадії визначили не тільки ті цілі і завдання, котрі вже передбачені сучасними процесуальними законами. Тенденції розвитку, а отже і руху процесуального права найчіткіше можна побачити саме на прикладі підготовчого етапу судової діяльності: від найпростіших дій (прообразу підготовки справи) у давньому праві до послідовного і навіть детального їх закріплення з плином часу, до розуміння виключної важливості виконуваної діяльності і створення самостійних розділів процесуальних кодексів. Не випадково, мабуть, інтерес і особлива увага багатьох дослідників, котрі серйозно займаються вивченням судочинства, зосереджені на законодавчій регламентації підготовчих дій суду і осіб, які беруть участь у справі, на усуненні наявної процесуальної недостатності (прогалин) або надмірності регулювання,

в кінцевому підсумку, на вдосконаленні підготовки справи як стадії судового процесу. Достатньо нагадати імена К. С. Юдельсона, П. В. Логінова, В. Ф. Ковіна, В. К. Пучинського, сучасних правознавців – С. Я. Фурси, Д. Д. Луспеника, Н. Л. Бондаренко-Зелінської.

Проте зараз, мабуть, не можна обмежуватися лише мотивами поступального руху процесуального законодавства. Не менш важливим є і хід наукової думки. Тому метою цієї статті є дослідження причин виникнення підготовки справи як етапу судової діяльності та історії його становлення, теоретичного осмислення цього етапу вченими у різні епохи, сучасного законодавчого регулювання у нашій країні.

Перші вітчизняні законодавчі акти не були зразком законотворчості і не містили якихось певних норм про підготовку справ до судового розгляду, хоча буде справедливим зауважити, що такий стан викликали об'єктивні причини. До їх числа, приміром, можна віднести і слабе уявлення творців закону про процесуальні норми в цілому, відмінності кримінального і цивільного процесів, необхідність належної регламентації підготовчих, досудових дій тощо. Мабуть, тільки починаючи з часів Петра I більш-менш визначеними стали правила, присвячені розглядуваному етапу. Зокрема, в Указі про «Стисле зображення процесів чи судових тяжб» 1715 р. передбачався колегіальний розгляд всіх справ, чому передувало сповіщення відповідача про порушення справи і виклик його до суду, а також само вислуховання попередніх заяв і клопотань сторін¹.

Не менш знаменитий і другий указ Петра I стосовно процесуального права, про котрий ми неодноразово згадували – «Про форму суду» від 5 листопада 1723 р. По суті, цей указ був першим нормативно-правовим актом, який так детально закріпив підготовчі дії. А саме, позивач подавав свою чолобитну до суду, після чого суд повідомляв відповідачу про порушену проти нього справу. З метою підготовки останнього до захисту було передбачено правило, що не пізніше ніж за тиждень до початку судового розгляду відповідачеві треба було видати копію позовної заяви.

Крім того, щоб забезпечити явку відповідача до суду, були встановлені наступні процедури: на копії ставилася помітка про дату судового розгляду, відповідач був зобов'язаний поставити підпис, який був доказом отримання копії позовної заяви і належного сповіщення відповідача про час і місце судового розгляду; в необхідних випадках – арешт майна відповідача або арешт його самого (інтересно, що заарештований відповідач утримувався за рахунок позивача), поручництво за нього третіх осіб і т. д. Стосовно позивача передбачався його обов'язок зібрати всі необхідні докази до початку судового розгляду. Причому подання нових доказів вини відповідача (до вже поданих) допускалося тільки у випадку висування останнім нових заперечень на позов. У згаданому Указі Петра I вперше дозволялася участь представника в будь-якій справі, повноваження котрого оформлялися довіреністю («листом віруючим»)².

Гадаємо, що тут наявне зростання петрівського розуміння того, що судові процедури є необхідними і їх якість залежить від будь-яких дій, не кажучи вже про підготовчі досудові заходи. Щоправда, навряд чи ці правила можуть називатися підготовкою справи в її нинішній інтерпретації. Однак окремі модернізовані елементи цих правил ми можемо побачити і сьогодні в законодавстві і законотворчості. Результати реформ Петра I, в тому числі і спрямованих на посилення значення досудової підготовки справи, ставали вагомішими і в подальшому (забезпечення своєчасного судового розгляду, явки на нього сторін, встановлення процедур їх сповіщення; збирання і подання сторонами доказів у справі). Розглянуті нами правила досудової підготовки справи в цілому діяли з незначними змінами до самої судової реформи Олександра III³.

Ми вже звертали увагу в наших роботах на окремі моменти розвитку спеціалізованих (комерційних) судів, до ведення котрих було віднесене вирішення переважно торгових спорів. Законодавство, яке регламентує діяльність згаданих судів, в силу економічного розвитку країни також не стояло на місці і вдосконалювалося. Як відомо, в першій третині XIX ст. був прийнятий Статут комерційного судочинства. Нам здається, що положення Статуту, які стосуються підготовки справи до судового розгляду, можуть викликати у нас певний дослідницький інтерес.

Зокрема, всі справи в комерційних судах велися словесно. Для порушення справи позивач повинен був усно заявити суду позов, котрий записувався в спеціальну книгу вхідних прохань. Після внесення позову в книгу її передавали голові, котрий разом із членами суду признавав час для явки в суд. Повістка про явку відповідача оформлювалася в день подання позову і того ж дня йому направлялася.

За свідченням О. В. Шилова, разом з повісткою направлялися копія позову і всіх документів, що подав позивач до суду. Відповідач був зобов'язаний прибути в призначений час. Якщо відповідач не міг з'явитися з причини, яка вважалася законною (тяжка хвороба його самого або його подружжя; смерть близького родича, що жив у його домі; стихійні явища і т. п.), то суд в залежності від обставин надавав відстрочку або вимагав прислати представника відповідача, а то й направляв до нього одного з членів суду разом з секретарем для отримання відзиву на позов. При направленні другої повістки відповідач попереджувався, що в разі повторної неявки він буде оштрафований або суд почне розгляд справи за наданими позивачем доказами. Обов'язковість явки до суду була встановлена також і для позивача. Коли у призначений відповідачеві час не з'являвся сам позивач, то суд накладав на нього штраф і визнавав відповідача вільним від поданого позову⁴.

Інтересно відмітити, що Статут комерційного судочинства не став зводити підготовку справи лише до призначення її до розгляду і до сповіщення заінтересованих осіб про час і місце судового розгляду. На думку сучасних дослідників, згаданий законодавчий акт мистив у собі і особливий порядок підготовки, сутність котрого полягала в тому, що коли справа буде достатньо підготовлена, то до судового розгляду по суті складалася коротка записка на підставі поданих змагальних паперів та інших доказів. Ця записка, власне, і оформляла процесуально завершення підготовки справи⁵.

З позиції сьогодення законодавство минулих часів, звичайно, може здатися комусь застарілим і навіть архаїчним. Але якщо поміркувати, то побачимо, що вже в середині XIX ст. знайшли відбиття у законодавстві ідеї правових гарантій для учасників процесу, процедури підготовки справ до судового розгляду. Тим більш потребує свого дослідника інститути процесуального права в широкому історичному контексті. Взагалі-то слід сказати, що судочинство в комерційних судах через його гнучкість і швидкість замислювалося як засіб допомоги державі в її економічному розвитку. Тому, мабуть, були підстави у К. П. Победоносцева говорити у своїй урочистій промові, присвяченій 50-річчю створення комерційного суду Москви, про ці суди як храми правди, милості і швидкого розгляду.

Але повернемося все ж до років царювання Олександра II, яке ознаменувалося не тільки відміною кріпацтва, але й реформуванням всіх сторін державного і суспільного життя, в тому числі судів і судочинства. Щоправда, Статут цивільного судочинства 1864 р., який з'явився внаслідок судової реформи, прямо не містив такого поняття як «підготовка справи до судового розгляду», але закріпив положення про те, що в обов'язки головуючого входить видати розпорядження про виклик відповідача до суду.

Процесуальне законодавство містило норми про попередню письмову підготовку справи, що відбувалася шляхом обміну змагальними паперами у формі прохання, відповіді, заперечення, спростування (ст. 312-325 СЦС). А втім, ця підготовка не мала характеру обов'язковості. Це було скоріше право сторони скористуватися нею чи ні, і лише якщо суд побачить, що справа через свою складність не може бути належним чином вирішена одним словесним змаганням сторін у засіданні, то він міг встановити певні строки виконання процесуальних дій щодо письмової підготовки справи⁶.

Непросто зараз аналізувати законодавство минулого з його позитивними якостями і недоліками. Скажімо, чим можна пояснити бажання законодавця, з одного боку, – віддати всю підготовку справи на відкуп самім позовникам, з другого боку – її проведення за розсудом суду. А втім, мотиви прийняття тих чи інших рішень законодавця у всі часи оповиті таємницею, достатньо згадати той факт, що у самій підготовці Статуту цивільного судочинства не брали участі найвідоміші процесуалісти того часу, в наукових працях котрих давалася характеристика підготовки справи як стадії процесу і оцінка негативних наслідків тогочасного законодавчого регулювання. Варто відмітити, що жодних несприятливих наслідків для сторони, яка ухилялася від підготовчих дій, не наступало. За зауваженнями вчених, в результаті відмови від попередньої письмової підготовки обставини справи могли залишитися недостатньо з'ясованими, а тому справа могла бути неправильно вирішена судом⁷.

Історії, як кажуть, властиво повторюватися, і сьогодні ми можемо спостерігати, по суті, ту саму картину (ми ще повернемося до розгляду питань про правову природу дій, які виконуються під час підготовки справи до судового розгляду), що знову-таки свідчить про рівень розуміння законодавцями різних епох значення підготовчих дій для правильного вирішення справи, для реалізації інших завдань, які стоять перед судочинством.

Після зміни державного ладу в 1917 р. слід було б очікувати і появи іншої концепції підготовки справи до судового розгляду. Але процесуальне законодавство всупереч логіці продовжувало не виділяти підготовку справи як окрему, самостійну стадію судового процесу. Виконання підготовчих дій у справі віддавалося на розсуд суду. В одних випадках підготовка справи визнавалася непотрібною і справа негайно призначалася для слухання. У випадку визнання необхідності проведення попередньої підготовки справи суддя міг: вирішувати питання виклику свідків на судові засідання; проводити огляд на місці і експертизу; витребувати від відповідача і третіх осіб документи чи довідки або видавати стороні посвідчення для їх отримання; опитувати позивача про можливі заперечення з боку відповідача і пропонувати йому подати необхідні для підтвердження позову докази; викликати відповідача для попереднього опитування про обставини справи, після чого вручити йому копії позовної заяви і поданих позивачем документів; прийняти або витребувати письмові показання свідків, котрі не змогли з'явитися на судові засідання; сповіщати заінтересовані установи чи підприємства, прокуратуру про дату судового засідання у справі⁸.

Таким чином, до судового розгляду вже могли виконуватися дії, спрямовані на забезпечення швидкого і правильного вирішення справи, при цьому їх виконання знову цілком залежало від розсуду судді. При цьому вищі судові інстанції у своїх постановках не тільки не вважали актуальним питання про обов'язковість цієї стадії, але й продовжували вносити неясність і невизначеність у діяльність нижчих судів. Зокрема, Пленум Верховного Суду СРСР у 1935 р. відмітив, що підготовка цивільних справ до розгляду є обов'язковою в усіх випадках, за винятком тих, коли через ясність обставин справи і повноту доказів суддя визнає попередню підготовку зайвою⁹.

Інтересна позиція у судовому правозастосуванні, чи не правда? Суддя вільний сам вирішувати питання про те, чи необхідне проведення підготовчих дій, чи ні, хоча це і відповідає той концепції правосуддя, котра була вибрана і котрої послідовно дотримувалися в радянській період. Безмежна влада суду, самостійність його дій, активна роль на всіх стадіях – ось характерні риси судочинства радянського періоду. Тому цілком права О. С. Шумейко у своїх висновках про те, що історичні процеси, які відбувалися після революції, були спрямовані на формування нового соціалістичного правосуддя і стали одною з причин появи інституту підготовки¹⁰.

Міркуючи про причини появи або, точніше кажучи, все-таки законодавчого закріплення обов'язковості проведення підготовчих дій (що вплинуло і на систему прийнятих процесуальних кодексів), не можна не торкнутися теми дискусій, що вирували на сторінках юридичної преси. Уявляється, що наукова «ідеологія»,

помножена на фактичну активну діяльність суду, і узагальнена вищими інстанціями судова практика зіграла свою роль у становленні підготовки справи як стадії. Проте наука неоднорідна в плані різних підходів, і спочатку в ній не було необхідної єдності думок. Одні правознавці говорили про те, що з огляду на незначний обсяг процесуальних дій судді навряд чи підготовка справ є самостійною стадією процесу¹¹. Інші наполягали на тому, що тільки у найскладніших справах необхідно проводити підготовку справи¹². На протипагу цим думкам ми особливо виокремлюємо точку зору К. С. Юдельсона, котрий обґрунтував свою позицію, що попередня підготовка справ є в цивільному процесі одною з його обов'язкових стадій. Вона висунута в радянському цивільному процесі самим життям¹³.

Так чи інакше висновки радянських процесуалістів були «почуті» в період нової кодифікації радянського права в 60-ті роки ХХ ст. Проблема обов'язковості проведення підготовчих дій була піднята і розглядалася при прийнятті Основ цивільного судочинства Союзу РСР і союзних республік. Ст. 33 Основ передбачала, що суддя зобов'язаний провести належну підготовку справи до судового розгляду для своєчасного і правильного вирішення цивільної справи. В ЦПК 1963 р. була окрема глава 18 «Підготовка цивільних справ до судового розгляду», котра містила перелік дій судді при проведенні такої підготовки, строки її проведення і т. д.

Отже, із додаткової, неосновної стадія підготовки справи стала обов'язковою частиною всього судового процесу. В такому ж напрямі йшла і судова практика, узагальнення котрої знаходило своє відбиття у постановках Пленуму Верховного Суду, який звертав увагу судів на те, що підготовка є самостійною і обов'язковою стадією для всіх цивільних справ¹⁴. Але практична реалізація цих положень була ускладнена рядом труднощів, викликаних різним трактуванням обсягу дій, котрі необхідно виконати судді, специфікою їх проведення при розгляді різних категорій справ. І все-таки у 60-70-х роках ХХ ст. стадія підготовки справи до судового розгляду остаточно набула самостійного характеру, стала сприйматися як необхідний і значущий етап судової діяльності.

Певним підсумком сучасних робіт щодо вдосконалення процесуального законодавства стало прийняття нових ЦПК і КАС, головною концепцією котрих є розширення можливостей сторін у процесі, створення доступних процесуальних форм судового захисту, посилення і гарантування змагальної та диспозитивної діяльності сторін. У цьому контексті символічним є те, що ЦПК і КАС не просто вмістили глави про підготовку справ до судового розгляду, а й спробували внести послідовність в дії судді і сторін, сформувавши струнку концепцію цієї діяльності, в основі котрої лежить змагальність, диспозитивність як принципи виконання цієї діяльності, різноманітність варіантів діяльності суду і сторін.

Видимими цілями і завданнями такого законодавчого регулювання підготовки справи до судового розгляду є прагнення із формального етапу судової діяльності зробити його реально значущим, в ході котрого можна досягти не тільки примирення сторін (врегулювання спору), але й вирішення завдань, які стоять перед судочинством в цілому, шляхом підготовки справи таким чином, щоб своєчасно, без відкладення надовго чи інших перешкод процесуального характеру захистити права, інтереси або свободи суб'єктів, які звернулися за захистом. Недооцінка ж цієї стадії процесу, помилки і прорахунки при цьому суддів, за словами Д. Д. Луспеніка, з самого початку дають невірний напрям усьому судовому розгляду, спричиняють численні порушення строків розгляду справи і нерідко є підставою скасування судових рішень¹⁵.

Сучасні дослідники, йдучи за законодавцем, також виходять із обов'язковості і самостійності підготовки справи до судового розгляду. Разом з тим розуміння її правової природи нерідко відрізняється від такого, що вже стало традиційним (приклад подав законодавець, коли назвав цей етап діяльності провадженням у справі до судового розгляду або підготовчим провадженням).

Так, М. Й. Штефан і Д. Д. Луспенік вважають правомірним вживання стосовно підготовки саме законодавчого терміна – провадження у справі до судового розгляду¹⁶. Про наявність у цивільному процесі стадії підготовки справи до судового розгляду пише і С. Я. Фурса¹⁷.

Спірних висновків щодо розуміння природи підготовчих дій у своєму дисертаційному дослідженні дійшла Н. Л. Бондаренко-Зелінська. Розглядаючи підготовку справ до судового розгляду як самостійну стадію цивільного процесу, вчена обґрунтовує її наявність як такої не тільки в суді першої інстанції, але й при апеляційному і касаційному провадженнях¹⁸.

Справді, великим є вплив законодавчих конструкцій на сучасні наукові розробки, хоча і в цьому плані спостерігається певна спадкоємність знань. Мова йде про ту концепцію розмежування правозастосування як стадії і циклу, що розроблена у 70-х роках ХХ ст. Ю. К. Осиповим. Вчений стверджував, що будь-якому акту правозастосування властива тристадійність – порушення діяльності, підготовка і прийняття правозастосуального акта. Ця сукупність, на думку правознавця, і являє собою правозастосувальний цикл. Цивільний процес як діяльність щодо розгляду і вирішення правових спорів складається із циклів проваджень: провадження у першій інстанції, в апеляційній і касаційній інстанціях¹⁹.

У зв'язку з цим підготовку справи до судового розгляду як важливий етап судової діяльності можна вважати стадією, але не самого процесу як такого (як у Н. Л. Бондаренко-Зелінської), а його циклу (провадження). Підготовка справи здійснюється не тільки судом першої інстанції, вона має місце і при провадженні, пов'язаному з переглядом судових рішень, хоча і в дещо скороченому вигляді. Неможливо досягнути мети судового процесу без проходження певних його етапів. Це, мабуть, головне у всьому процесі, тому і підготовка справи є необхідним етапом діяльності в будь-якій судовій інстанції.

Проведене нами дослідження дає підстави для формулювання певних висновків. По-перше, перші вітчизняні законодавчі акти не містили якихось певних норм про підготовку справ до судового розгляду. Тільки починаючи з часів Петра I більш-менш визначеними стали правила, присвячені розглядуваному етапу. По-друге, у становленні підготовки справи як стадії зіграли важливу роль наукові ідеї, активна діяльність суду і узагальнена вищими інстанціями судова практика. По-третє, ЦПК і КАС не просто вмістили глави про підготовку справ до судового розгляду, а й спробували внести послідовність в дії судді і сторін, сформувавши струнку концепцію цієї діяльності.

- ¹ Законодательство Петра I. – М.: Юрид. лит., 1997. – С. 824, 828; *Шилов А. В.* Подготовка дела к судебному разбирательству в арбитражном процессе: Дис. ... канд. юрид. наук. – Томск, 2004. – С. 17-18.
- ² Законодательство Петра I. – М.: Юрид. лит., 1997. – С. 842-844; *Шилов А. В.* Подготовка дела к судебному разбирательству в арбитражном процессе: Дис. ... канд. юрид. наук. – Томск, 2004. – С. 18.
- ³ Маються на увазі і правила, передбачені Статутом про суд митний від 26 серпня 1727 р.
- ⁴ *Шилов А. В.* Подготовка дела к судебному разбирательству в арбитражном процессе: Дис. ... канд. юрид. наук. – Томск, 2004. – С. 24-25.
- ⁵ Там само. – С. 26.
- ⁶ Там само. – С. 223.
- ⁷ Там само. – С. 315.
- ⁸ *Улетова Г. Д.* Эволюция норм о подготовке дела к судебному разбирательству в гражданском процессе // Законодательство. – 2004. – № 6. – С. 66-67.
- ⁹ Сборник действующих постановлений Пленумов Верховного Суда СССР 1924-1957 гг. – М., 1958. – С. 189.
- ¹⁰ *Шумейко Е. С.* Подготовка дел к судебному разбирательству: Дис. ... канд. юрид. наук. – Саратов, 2000. – С. 19.
- ¹¹ *Апарникова Ц. М.* Обеспечение полноты доказательственного материала к судебному разбирательству дела // Вопросы гражданского права, колхозного права и гражданского процесса. – М., 1958. – С. 180.
- ¹² *Бачиленко И. М.* Строго соблюдать закон в стадии предварительной подготовки гражданских дел // Социалистическая законность. – 1955. – № 7. – С. 65.
- ¹³ Цит. за: *Шумейко Е. С.* Подготовка дел к судебному разбирательству: Дис. ... канд. юрид. наук. – Саратов, 2000. – С. 15.
- ¹⁴ Постановление Пленума Верховного Суда Украины от 05.03.1977 г. «О подготовке гражданских дел к судебному разбирательству».
- ¹⁵ *Луспеник Д. Д.* Розгляд цивільних справ судом першої інстанції. – Х.: Харків юридичний, 2006. – С. 146.
- ¹⁶ *Штефан М. Й.* Цивільне процесуальне право України. – К.: Ін Юре, 2005. – С. 363; *Луспеник Д. Д.* Розгляд цивільних справ судом першої інстанції. – Х.: Харків юридичний, 2006. – С. 145.
- ¹⁷ *Фурса С. Я., Фурса С. І., Щербак С. В.* Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 т / За заг. ред. С. Я. Фурси. – К.: Видавець Фурса С. Я., КНТ, 2006. – С. 424-425.
- ¹⁸ *Бондаренко-Зелінська Н. Л.* Підготовка цивільних справ до судового розгляду як стадія цивільного процесу: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – К., 2007. – С. 4.
- ¹⁹ Краткая антология уральской процессуальной мысли. 55 лет кафедре гражданского процесса Уральской государственной юридической академии. – Екатеринбург, Изд-во гуманитар. ун-та, 2004. – С. 308-326.

Резюме

У роботі аналізуються причини виникнення і законодавчого закріплення підготовки справи до судового розгляду як стадії судового процесу. Досліджується законодавство і доктрина про судочинство різних епох, а також сучасна концепція підготовки справи до судового розгляду.

Ключові слова: підготовки справи до судового розгляду, суд, сторони, судова практика, принципи судочинства.

Резюме

В статье анализируются причины возникновения и законодательного закрепления подготовки дела к судебному разбирательству как стадии судебного процесса. Исследуется законодательство и доктрина о судопроизводстве различных эпох, а также современная концепция подготовки дела к судебному разбирательству.

Ключевые слова: подготовки дела к судебному разбирательству, суд, стороны, судебная практика, принципы судопроизводства.

Summary

The reasons of occurrence and legislative fastening of the case preparation for the proceeding as litigation stages are analyzed in the article. The legislation and the doctrine on legal proceedings of various epochs, and also the modern concept of the case preparation for the proceeding are investigated.

Key words: the case preparations for proceeding, court, the parties, judiciary practice, legal proceedings principles.

Отримано 29.03.2010